

CVETJE

z vertov svetega Frančiška.

V. leto.

V Gorici, veliki serpan 1884.

8. zvezek.

Odgovor svete skupščine odpustkov in svetih ostankov na neka vprašanja glede tretjega reda sv. Frančiška.

Primerno se nam zdi, ta jako važni odgovor, ki smo ga prejeli po dobrotnem posredovanju našega prevzvišenega kneza nadškofa, objaviti na prvem mestu, kakor nam je došel, v latinskem jeziku. Prišel je namreč od rimske skupščine, ki ima od svetega očeta oblast v takih rečeh dajati odgovore, ki so veljavni za ves katoliški svet. Naj ga torej more brati, komer ta zvezek v roke pride, če tudi ne ume slovenščine; našim bravcem, ki ne umejo latinščine, pa bomo potem povedali po domače kaj obsega. Dotično pismo je torej to-le:

Archiepiscopus Goritiensis a Sacra Congregatione Indulgentiarum sequentium dubiorum solutionem humillime petit:

1 — Recitantes Fratres et Sorores trium Ordinum S. P. Francisci Rosarium seraphicum (7 decadum) lucranturne qualibet vice, prout ante Constitutionem nuperrimam S. S. Leonis XIII „Misericors Dei“ Indulgentiam Plenariam?

2 — Sodales Tertiarii recitantes post Communionem Psalmum 19 *Exaudiat* lucranturne Indulgentias intuitu Communicationis privilegiorum cum primo et secundo Ordine Sancti Francisci et cum aliis Ordinibus, puta Camaldulen-

sium, Augustinianorum etc. et in genere adestne pro Tertiariis adhuc communicatio privilegiorum?

3 — R. P. Bonifacius Min. Provincialis F. F. Min. Cap. Provinciae Rheno-Palatinensis Occidentalis (West-Rheinpfalz) dubium sequens S. Congregationi Indulgentiarum proposuit: An in suo valore maneat etiam post declarationem S. S. d. d. 7 Iunii 1882 Indulgentia Plenaria et Benedictio Tertiariis elargienda (antea Absolutio generalis dicta) cum Benedictione papali concessa speciali privilegio in festo S. Aloisii Gonz. C. die 21 Iunii (qua die anniversaria inductionis s: m: Pii IX ceu Tertiarii) et responsum accepit die 30 Dec. 1882 „Affirmative, quia speciale privilegium ut cesset, speciali tantum revocatione tolli debet“. Standum ne est adhuc huic declarationi, nec ne?

4 — In Calendario perpetuo Ord. Min. S. P. Francisci et per consequens in Directorio liturgico eorundem Provinciae S. Crucis Croatiae-Carnioliae notantur suis diebus Indulgentiae Plenariae quae lucrari possunt a quibuscumque Christifidelibus visitantibus Ecclesias Ord. S. Francisci sub solitis conditionibus. Hinc quaeritur num Sodalibus Tertii Ordinis, uti hucusque, sufficiat ad lucrandas huiusmodi Indulgentias visitare proprias Ecclesias curatiales, an vero opus sit illos, non obstante quacumque distantia, (etiam 10, 20 horarum) adire Ecclesias praedicti Ordinis?

Sacra Congregatio Indulgentiarum et SS. Reliquiarum propositis dubiis respondit.

Ad 1. Quoad Sodales Tertii Ordinis S. Francisci negative.

Ad 2. Negative ad utramque partem.

Ad 3. Negative post editam Constitutionem Apostolicam „Misericors Dei Filius“.

Ad 4. Quoad primam partem Negative, quoad secundam Affirmative.

Datum Romae ex Secretaria eiusdem Sac. Congregationis die 12 Iunii 1884.

Pro Emo Praefecto

L. S.

L. Card. Bonaparte.

Franciscus Della Volpe
Secretarius.

Kaj določuje ta odgovor?

Pervič: Tako imenovani serafinski rožni venec, ki ima 7 odstavkov, ostane sklenjen s popolnim odpustkom le za prvi in drugi red svetega Frančiška, ne pa za tretji. Svetujemo torej tretjerednikom, ako hočejo z molitvijo svetega rožnega venca odpustkov se vdeležiti, naj si dajo v ta namen blagosloviti rožni venec s 5 odstavki ter ž njim v rokah opravljajo molitve po navadi drugih katoličanov.

Drugič: Popolni odpustek, podeljen v neketerih redovih tistim, ki molijo po svetem obhajilu 19. psalem („Vsliši te“) z drugimi določenimi molitvami za svetega očeta papeža, za tretji red več ne velja. Tretji red se sploh ne vdeležuje več duhovnih pravic drugih redov. Naj se torej tretjeredniki s tolikanj večo gorečnostjo derže in poslužujejo svojih pravic, ki so lepe in dosti obilne.

Tretjič: Vesoljna odveza in papežev blagoslov na svetega Alojzija dan zanaprej odpade, kaker smo bili vže tudi sami po svoji pameti prav razložili; s tem odgovorom pa je ta stvar za vselej popolnoma dognana.

Četrtič: Popolni odpustek, ki se more ob določenih dneh dobiti v frančiškanskih cerkvah, morajo, ako ga žele, tudi tretjeredniki iskati v imenovanih cerkvah, naj jim bo še tako daleč do njih, 10 ur, 20 ur, ali koliker si bodi. V domačih farnih cerkvah, ako niso frančiškanske, ga ne morejo dobiti.

Terde besede, kajne, dragi bratje in sestre, ki ste bili v tretjem redu vže pred sadanjo vredbo! Ali boste zato mermrali in jezili se? Malovredni tretjeredniki bi bili, ako bi tako delali. Ako je sploh vsaki katoličan dolžan pokorščino in spoštovanje do svete matere katoliške cerkve, pravi tretjerednik bo izkazoval nji in njenemu vidnemu poglavarju ne le pokorščino, ampak tudi najponižnišo vdanost, ne le spoštovanje, ampak tudi najpriserčnišo ljubezen. In ta ponižna vdanost, ta pokorščina, ta ljubezen, to spoštovanje mu bo nadomestilo pred Bogom popolnoma vse odpustke, ki jih po novih določbah ne more več dobivati. Naj si le resno prizadeva, da se bo vrednega storil teh, ki jih more dobiti še, pa ne bo imel nič menj zasluženja za se in za verne duše v vicah, kaker ga je imel, ako si je prej enako prizadeval za negdanje. In še več! Prepričani smemo biti celo, da bi sveti oče Leon XIII., le-ta veliki prijatelj tretjega reda svetega Frančiška, nigdar ne bi bili teh stvari tako določili, kaker so jih, ako ne bi

bili po zrelem premisleku, če ne po božjem navdihnjenju, spoznali, da bo tako bolje, kakor je bilo prej. Kè bi hotel kedo drugači soditi, ali ne bi bila to prederzna in pač tudi nespametna sodba?

Svetega Bonaventure, cerkvenega učenika serafinskega, življenje in dela.

Osmo poglavje.

Papež Gregor X. — Generalni kapitelj v Pizi.
— Pridige svetnikove.

Vže je bilo poteklo drugo leto, kar je žalovala cerkev po smerti svojega pastirja, in dasiravno so bili kardinali davno že zbrani v Viterbu, da bi izvolili novega papeža, razpori mej njimi, ki se niso dali poravnati, so kazali, da ne bo še tako hitro konec žalostnemu vdovstvu. Ali kardinali so se naposled prepričali, da nigdar nobeden iz mej njih ne dobi potrebnega števila glasov — tako ste bile namreč terdne in stanovitne nasprotné stranke; odločili so se torej, da izroče volitev šestim iz mej sebe po poti odnehanja od obeh strani. Tudi sveti Bonaventura je bil takrat v Viterbu, povabljen morebiti od keterega kardinala ali pripeljan po redovnih opravkih. Kardinali so poznali njegovo skoraj več ko človeško modrost, poznali so tudi njegovo življenje, ki je moglo ogledalo biti vsem. Pride jim torej na misel, kakor po božjem navdihnjenju, da bi njega vprašali, koga, tudi zunaj tovarštva kardinalskega, sodi najvrednišega, da ga posade na svetega Petra stol. In tako visoko so cenili svet njegov, da je bil enoglasno izvoljen — zgodilo se je to 1. kimavca 1271 — mož, ki ga je on imenoval, Teobald Viskonti iz Pjačence, arhidijakon Liješki, nekedanji učenec Bonaventurin v Parizu. Izvolili so ga, dasi ni bil kardinal, dasi tačas celo v Evropi in bil, temuč v Sveti Deželi na božji poti.

Vest o tako nepričakovani izvolitvi se je sprejela z velikim veseljem po celem kerščanskem svetu, ker je bil izvoljenec mož nenavadne pobožnosti, pa tudi izverstne nadarjenosti in sposobnosti.

Da naznanijo Teobaldu, kaj mu je po previdnosti božji odlo-

čeno, so se poslali v Sirijo neki redovniki obeh redov, svetega Dominika namreč in svetega Frančiška. Ti so našli častitlivega gospoda v mestu Ptolemajdi skupaj z naslednim knezom angleškim, Edvardom. Lahko si mislimo, kako je ostermel, ko je zaslišal o tako nepričakovani izvolitvi. Pa koliker čudniša je bila v človeških očeh, tolikanj bolj se mu je zdela v resnici delo previdnosti božje. Sprejel je torej neizmerno breme.

Meseca grudna ravno tega leta se odpelje novi papež iz Ptolemajde proti Italiji in 1. prosinca 1272 stopi po srečni vožnji na suho v mestu Brindizu. Kralj sicilijski mu je bil prišel naproti ter ga je spremil v Benevent in dalje do Kapue. Iz tega mesta je šel papež naravnost v Viterb, da sprejme pokorščino kardinalov, ki so ga tamkaj čakali. Nato se odpravi skupaj s svetim tovarištvom kardinalskim v Rim, da se da slovesno kronati. To se je v resnici zgodilo 27. sušca ravno tistega leta. Novi papež si je izvolil ime Gregor X.

Pri slovesnem kronanju je moral po volji papeževi vpricho biti tudi naš svetnik; saj je bila zlasti njegova beseda, ki ga je pripeljala na to najvišje mesto na svetu. Ali ne le slovesnosti se je imel veseliti Bonaventura, tudi mnoga opravila in sicer ne najposledniša mu je namenil Gregor X. Najprej mu naroči, naj izvoli štiri manjše brate, da jih pošlje papež ko svoje poslance h gerškemu cesarju Mihaelu Paleologu. Želel je namreč polajšati žalostno stanje kristijanom na Jutrovem in, kar bi bilo v njegovi moči, storiti, da se zedinite ločene cerkve, gerška namreč in latinska; in ker so bili sinovi svetega Frančiška posebno priljubljeni na gerškem cesarskem dvoru, zato je izročil Gregor X. svetemu Bonaventuri skerb, da izbere izmed svojih redovnih bratov tiste, ki bi bili najpripravniši za tako imenitno poslanstvo. Sveti Bonaventura je izvolil brata Hijeronima iz Askola, ki je bil pozneje njegov naslednik v redovnem poglavarstvu, nadalje tudi kardinal in pod imenom Nikolaj IV. papež, dalje brata Rajmunda Berengarija, brata Bonagrácijo od Svetega Janeza v Persičetu, ki je bil pozneje ko generalni minister Hijeronimu naslednik, in brata Bonaventuro Mudželjskega. Vsi štirje so bili „vbogi v duhu“, kaker jih hvali Gregor v pismu do cesarja, „pa polni vere“. Zaupanje, ki ga je papež imel do njih, tudi ni bilo prazno; doveršili so, kaker bomo pozneje videli, dobro in srečno, po kar so bili poslani.

Mej tem je čakal Bonaventuro občni redovni zbor, ki ga je bil sklical v Pizo. In vesel je bil neverjetno, ko je dobil tako

lepo priliko, da je mogel bežati iz Rima. Že se je namreč govorilo, da ga misli papež narediti za kardinala. — V Pizi se je sklenilo razen drugih reči glede reda in natančnega deržanja, da naj ta dan po svetem Jerneju vsi frančiškanski samostani slovesno obhajajo zadušnico za rajnega kralja francoskega Ludovika IX. Ta dan je namreč vmerl sveti Ludovik, veliki prijatelj in dobrotnik frančiškanskemu redu, najboljši kralj, ki ga je imela kedaj Francoska, ki ga je videl kedaj svet.

Kaker človek, ki beži pred nevarnostjo, ki mu je povsod za petami, se je podvihal Bonaventura iz Pize proti Parizu, kamer je prišel okoli novega leta 1273. Ali kaker je daleč bil od njega, papež Gregor ga ni pozabil, ni mu odtegnil ljubezni in spoštovanja. Z listom, pisanim 11. sušca tistega leta, ga je imenoval za svojega preiskovavca (inkvizitorja) v kraljestvu Leónskem na Španjskem, dovolivši mu ob enem, da sme na mestu sebe koger le sam hoče poslati tja, da preišče in sporoči, ketere razvade so se vteple po tistih krajih, kaj bi bilo odpraviti, kaj popraviti. Posvetovati se je imel namreč o tem vesoljni cerkveni zbor, ki je bilo vže skoraj eno leto, kar ga je bil papež napovedal.

Kaj je delal sveti Bonaventura v Parizu, ko je ta pot tako rekoč pribežal tjakaj? Težke dolžnosti prej učitelja, potem redovnega poglavarja njega niso mogle zaderžati nigdar, da ne bi bila našla gorečnost njegova za bližnjega zveličanje časa, da spregovi vernim o besedi božji. Pridige, ki se bero mej njegovimi spisi, so sad te gorečnosti. Pridigal je tudi ta pot. Kar je on govoril, to so drugi za njim pisali. Tako so se nam ohranile pridige o božjih zapovedih, ki jih je govoril Bonaventura pred pariško duhovščino; brat Marko iz Montefeljtra jih je pisal za njim. Tako se je ohranilo tudi tri in dvajset govorov o prvem poglavju prvih bukev Mozesovih ali o delu šestih dni. In ravno ti so, ki jih je govoril v Parizu ob tem času, namreč od velike noči do binkušti leta 1273. Govoril pa jih je vpričo učiteljev in bakalarjev najviksega učilišča bogoslovskega in kakih sto in šestdeset redovnikov. Poslušavci so mu bili torej skoraj le duhovniki, mnogi mej njimi nenavadno učeni. Prilika je bila potemtakem, da je bogato učenostjo razvijal razne pomene obsežene v šestih dneh stvarjenja, kaker je to učilo šolsko bogoslovje tistega časa.

Ali tudi sicer je bilo njegovo pridiganje po besedah svetega Antonina učiteljsko in znanstveno, kaker se ga je veselila tadanja doba, ki je bila sicer nevglanjena pa vérna, maščevavna in

divja pa krepkih sklepov zmožna, spridena in nerodna v mnogem oziru pa vender polna spoštovanja do svetega pisma, svetih očetov in cerkvenih zborov. Z veljavimi njih izreki, ki so kaker votek preprežali njegove pridige, in s toplo besedo, ki mu je izvirala iz serafinskega serca, tako je dosegal Bonaventura svoj namen, s tem je prepričeval, omehčeval in spreobračal. Naši časi so od tadanjih jako različni; po pravici morajo zato tudi naše pridige različne biti od tadanjih. Kaker se Bonaventurino govornjenje loči od Demostenovega in Ciceronovega, najslavniših dveh starih govornikov, ravno tako se mora naše razločevati od njegovega. Vender bo marisiketeri izmej prijateljev naših morebiti rad prebral, da v tem oziru natančnije spozna posebnosti tistega časa, eno izmej pridig sv. Bonaventure o desetih zapovedih.

* * *

Govor svetega Bonaventure o četerti zapovedi.

Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel na zemlji, ki ti jo bo dal Gospod tvoj Bog. (II. Moz. 20. 12.) —

V Sirahovih bukvah (3. 22) se pravi: „Kar ti je Bog zapovedal, to vedno premišljaj in v mnogih delih njegovih ne bodi radoveden“. Poslednje besede so rečene zlasti učenjakom. V njih uči Sirah misliti koristne reči in tistih, ki le radovednosti služijo, ogibati se. Koristne reči nas ravnajo na pot zveličanja; kar le radovednosti služi, pa nas odteguje s poti zveličanja in raztresa naše spoznanje. Velik del spoznanja se zgubi zavoljo radovednosti in vender nimamo nič dražjega kaker je spoznanje. Žalujemo, ko zgubimo zlato; mnogo bolj bi imeli žalovati, ko zgubimo spoznanje. Govorili bomo o zapovedih in treba nam je, da Bog razsveti naše spoznanje; zato prosimo Boga v začetku itd.

Spoštuj očeta itd. Rekel sem, da, kaker se ima pametna duša vrediti proti stvarniku in proti stvari, tako je dvojna deska, kjer je pisana božja postava. Na prvi deski so obsežene tri zapovedi primerno trojni delavnosti dušni. V prvi zapovedi se v kazuje ponižno moljenje najvišjega veličanstva, v drugi verno spoznavanje najvišje resnice, v tretji resnična ljubezen božje dobrote. Te tri zapovedi so podlaga vseh zapovedi postave. In zavoljo teh trih je dolžan vsaki bogaboječ, resnici vdan in Bogu posvečen človek to pred vsem drugim izpolnjevati. Zdaj pravim, da je obseženih na drugi deski sedem zapovedi; ena je terdilna

in šest jih je nikalnih. Vzrok razločka je ta, ker se vse zapovedi obsegajo v dveh: To stori drugemu, kar hočeš, da se tebi stori; ne stori drugemu, kar nočeš, da bi se tebi storilo. In po tem se jemlje dve zapovedi; prva je nedolžnosti, druga je dobrotljivosti, kar sta dva dela pravičnosti. Zdaj pravim dalje, da so zapovedi postavljene po njih imenitnosti, in dobrotljivost je boljša od nedolžnosti; zato se pred zapoved nedolžnosti postavlja zapoved dobrotljivosti, in je ko del za vse naročeno judom: „*Spoštuj očeta in mater itd.*“ In postavlja se tukaj prvič oblika zapovedi: „*Spoštuj*“ *itd.* Drugič se pristavlja obljuba, ko se pravi: „*Da boš dolgo živel*“ *itd.* Razumevaj po besednem razumu. Oče, ki ima sinu, ga rodi, ga uči in redi in njegova dolžnost je, da sinovi zapusti svoje premoženje. In tako ima oče v sebi lastnost izvirka, lastnost vladanja in lastnost dobrotnika. In po tem mu gre trojno spoštovanje: spoštovanje časti, spoštovanje pokorščine in spoštovanje dobrotljivosti.

Prvič, pravim, gre očetu, glede na to, ker ima na sebi lastnost izvirka, spoštovanje časti. Zato se pravi v Sirahovih bukvah (3, 8): „Gdor se Boga boji, bo spoštoval očeta in mater in kaker gospodom bo služil njima, ki sta ga rodila.“ Drugič gre očetu glede na vladanje spoštovanje pokorščine. Zato pravi sveti Pavel (Ef. 6, 1): „Otroci, bodite pokorni svojim roditeljem, tako je namreč po pravici.“ Spoštuj očeta in mater, kar je prva zapoved v obljubi, da se ti bo dobro godilo in boš dolgo živel na zemlji. Tretjič gre očetu spoštovanje, ker ima v sebi lastnost dobrotnika, namreč spoštovanje dobrotljivosti. Zato se pravi v Sirahovih bukvah (4, 14): „Sin, podpiraj starost svojega očeta in ne žali ga v njegovem življenju.“ Zapoveduje se torej, da se ima trojno spoštovanje izkazovati starišem, namreč spoštovanje časti, pokorščine in dobrotljivosti. In to je prva zapoved, ki jo imaš izpolnjevati zavoljo obljube, namreč, da se ti bo dobro godilo in boš dolgo živel na zemlji. In daje se prvič zapoved s tem: „*Spoštuj očeta in mater*“, drugič se pristavlja obljuba s tem: „*Da boš dolgo živel itd.*“

Vender ali je pa res zmirom, da bolj dolgo žive? Vidimo, da to včasih ogoljufa: torej bo Bog goljufiv v svojih obljubah? Jaz pravim, da se dolgo življenje ne meri samo po številu dni, ki tekó, temuč po vrednosti. In kaker je trojno spoštovanje, ki se izkazuje starišem, tako stoji nasproti temu trojnemu spoštovanju trojno plačilo. Temu, ki spoštuje očeta sè spoštovanjem časti, gre slavno

življenje ali častljivo. Temu, ki spoštuje očeta sè spoštovanjem pokorščine, gre prijetno življenje. Temu, ki spoštuje očeta sè spoštovanjem dobrotljivosti, se daje bogato življenje. Pervič, pravim, temu, ki spoštuje očeta sè spoštovanjem časti, se daje slavno življenje ali častljivo. Zato pravi Sirah (3, 13): „Človekova čast izhaja iz časti njegovega očeta.“ In ravno tam (3, 12): „Nikar se ne veseli zasramovanja svojega očeta, ker tebi ni v čast njegovo osramočenje.“ Natorno je namreč, da sin jako ljubi očeta ter ga razserdi, keder mu kedo krivico dela. Drugič, temu, ki spoštuje očeta sè spoštovanjem pokorščine, se daje prijetno življenje. Zato pravi Sirah (3, 6. 7): „Gdor svojega očeta spoštuje, se bo veselil svojih otrok in bo vslíšan v dan svoje molitve. Gdor svojega očeta spoštuje, bo dolgo živel, in gdor je svojemu očetu pokoren, okreпча svojo roko.“ Najvišja prijetnost je, da človek ni nepokoren svojemu višjemu; zakaj, gdor je nepokoren višjemu, bo našel nepokornega podložnega, in gdor zaničuje višje oblasti, bo zaničevan od podložnih. Kaker Adam, keder je bil nepokoren svojemu vikšemu, tedaj mu je bilo nasprotno vse nižje, ki mu je bilo podverženo. Tretjič, temu, ki spoštuje očeta sè spoštovanjem dobrotljivosti, se daje bogato življenje. Zato pravi Sirah (3, 10): „Spoštuj očeta in mater in blagoslov bo prišel nad te in blagoslov tvoj bo do konca ostal.“ Ta blagoslov se imenuje pomnoženje blaga. Glej zapoved in glej obljubo! Zavezani smo pokorni biti starišem, dokler rabimo njih blago, in slušati jih moramo v vaji čednostnih del ali zveličanjskih, v rabi posvetnega blaga in v izkazovanju postrežeb. Živeti moramo namreč po njih svetu in rabiti po njih povelju in, keder je treba, izkazati jim postrežbo. Če pa stariši kaj hočejo, ali rekó, ali nam vkažejo, kar je zoper korist našega zveličanja, se jim v tisti reči ne sme izkazati pokorščina. In to je, kar pravi Gospod v evangeliju (Luk. 14, 26): „Gdor ne sovraži svojega očeta, ali otrók zavoljo mene, ta ne more biti moj učenec.“ Hoče Gospod, da človek iz ljubezni do očeta ne opusti, kar se tiče njegovega zveličanja. In to je, kar pravi Gospod (Mat. 8, 22): „Pusti mertve, naj pokopavajo svoje mertve, ti pa pojdi in oznanjaj kraljestvo božje.“ In Hijeronim pravi: „Če oče na pragu leži, če mati kaže sesce, ki te je došla ž njimi, čez pohojenega očeta pojdi, čez pohojeno mater pojdi in zleti k zastavi križa. Edina versta ljubezni je namreč, da je človek v tem nevsmiljen.“ To pomenijo besede po čerki. Glejte širji pomen.

Zapoveduje se dobrotljivost do vsega človeškega rodu. Oče kliče osebo, v kateri je poglobitna lastnost veljave, starosti in prijateljščine. Pervič, pravim, je v očetu veljava; in v tej zapovedi se vkaže, da naj se sluša očeta, ki ima veljavo. Veljavo pa ima vsaki, gdor je poglavar državi, ali cerkvi, ali samostanu. Pervič, pravim, da tisti, ki je poglavar državi, je oče glede na veljavo, kaker knez, baron, grof ali vojvoda. In imenuje se oče po varstvu, ali po brambi, in moramo ga spoštovati. Zato pravi sveti Peter (1. Pet. 2, 17): „Boga se bojte, kralja spoštujte.“ Drugič ima veljavo tisti, ki je poglavar cerkvenim zadevam. In njega moramo spoštovati potem, kaker hoče cerkvena določba, in slušati ga mora ljudstvo. Zato pravi apostelj k Hebrejcem (13, 17): „Bodite pokorni svojim predstojnikom in je slušajte; zakaj, oni čujejo kaker ti, ki bodo odgovor dajali za vaše duše.“ Tretjič ima veljavo tisti, ki je poglavar samostanskim zadevam, in njega moramo spoštovati in ga slušati po tem, kaker je vodilo in obljuba storjena. Zato pravi Hijeronim: „Predstojnika samostanskega ljubite kaker očeta, bojte se ga kaker gospoda, poslušajte ga kaker učenika, verjemite ko zveličanjsko, kar koli vam bo rekel.“ Zdaj pravim, da imamo tem pokorni biti po tem, kar zahteva red in veljava. Drugič se razumeva v očetu starost in iz tega se razumeva slabost; starci namreč slabijo. In kedor spoštuje očeta glede na starost in slabost, spoštuje vsakega človeka, ki potrebuje pomoči, ali ki nima uma in moči, ali ki mu drugi škodo dela. Zato moramo drugemu pomagati z učenjem ali s podporo in varstvom, in za to so zlasti predstojniki. Ako človek nima razuma, mu imajo pomagati z učenjem, ako nima moči, mu imajo pomagati s podporo, ako mu drugi škodo dela, mu imajo pomagati z varstvom. Tretjič se razumeva v očetu lastnost prijateljščine, in v tem razumevamo, da je glede izvirka ljubezni vreden in da je treba ljubiti vsakega človeka in vsaki človek je dolžan drugega spoštovati. Zato pravo apostelj (Rim. 12, 10): „Sè spoštovanjem pridite eden drugemu naproti.“ In zopet (Rim. 13, 7. 8): „Dajte vsakemu, kar ste dolžni, čast, komer čast. Nikomer ne bodite nič dolžni, razen tega, da se ljubite mej seboj.“

Človek ima drugega ljubiti, tako, da vsakemu dobro hoče, kar se tiče nasledka in kar se tiče znamenja. Ima pa ta ljubezen red, ker moramo ljubiti gledé na bližino, glede na podobnost in glede na zavezo. Pervič, pravim, moramo ljubiti gledé na bližino, in glede na to smo dolžni večo ljubezen domačim kaker unanjim,

in prijateljem večo kakor sovražnikom. Drugič ima ljubezen red glede na podobnost, ker smo dolžni neketerim glede podobnosti večo ljubezen kakor drugim. Tako smo dolžni glede podobnosti v posebni obliki ljubiti človeka; po podobnosti glede enakosti v veri smo dolžni bolj ljubiti kristijana, kakor juda ali ajda, in glede enakosti v obljubi moramo najbolj ljubiti redovnik redovnika, kanonik kanonika. Tretjič glede na zavezo imamo ljubiti in poslušni biti in tako neketerim bolj kakor drugim. Dolžan sem namreč drugega ljubiti in spoštovati le glede zapovedi; dolžan sem bolj glede zapovedi in dobrote, in dolžan sem najbolj glede zapovedi, dobrote in obljube, to je tistega, o katerem mi je zapovedano in sem prejel dobroto od njega in obljubo mu storil, tega moram bolj ljubiti in spoštovati. Jasno je zdaj, da se v teh besedah: Spoštuj itd. daje zapoved, in kako se drugič daje obljuba: Da boš dolgo živel itd. Po tem je povedano, kako se razumevajo po besednem pomenu in kako po duhovnem. In da boste bolj obderžali v spominu, vam povem dva zgleda, enega dobrega o tistem, ki je mater spoštoval, in drugega slabega in nevsmiljenega o tistem, ki ni spoštoval očeta. Povem najprej o dobrem.

Bil je neki učitelj velik in slaven v Parizu in mnogim znan in priljubljen. Ko je to slišala mati njegova, ki je bila vboga, se zmislila, da gre k sinovi, vzame palico in v hodni obleki pride v Pariz, in je poprašala neke gospe po tistem učitelju. Gospe so ji rekly: „Kaj hočete od njega?“ Ona odgovori: „Jaz sem njegova mati.“ Nato so jo tiste gospe peljale v svojo hišo ter jo pokrepčale. Potlej so si mislile, da bi bilo sram tistega dobrega človeka, ako bi jo videl v takem oblačilu; pa so jo oblekle lepo in ji dale plašč in so šle z njo k učitelju. Tedaj je rekla ona: „Jaz sem tvoja mati.“ Učitelj je odgovoril: „V resnici, jaz ne verjamem, ker je moja mati vboga in ima le hodno obleko.“ In ker ji ni hotel verjeti nikakor ne, so jo peljale nazaj v svojo hišo in so ji dale zopet hodno obleko in palico. Potlej je šla k sinovi z množico ljudi, in keder je videl svojo mater, keder je prihajala taka, se je odkril in jo je objel in je djal: „Zdaj vem, da si ti moja mati.“ To se je zvedelo po mestu in štelo se mu je za nekaj jako dobrega. In pozneje je bil škof pariški. *)

Drugi zgled bom povedal slab o tistem, ki ni spoštoval očeta;

*) Primeri letošnje „Cvetje“ str. 37. in dalje, kjer smo to dogodnico po drugem viru nekoličko drugači povedali.

in videl sem tistega, ki pozna tistega, ki se mu je to zgodilo. Bil je neki vbog človek, ki si je s pridnostjo pridobil mnogo in imel je enega samega sinu. In ko so videli neki imenitni ljudje, so napravili, da je sin vzel hčer nekega imenitnega. In tedaj je ona, ki je bila lepa in imenitna, začela studiti očeta in storila je toliko sè svojim možem, da je sovražil svojega očeta in da oče ni imel kaj jesti, razen slab bob, in keder sta imela gosti, sta ga pognala iz hiše. Tedaj je rekla ona možu: „Zdaj jeva lahko v miru. Pojdi k ormari, pa prinesi kopuna pečenega.“ In ko je odperl ormaro se je spremenil kopun v kroto. Ta mu je na enkrat skočila v obraz, je postavila dve noge na brado in dve na čelo in mu je pokrila ves obraz, in ga ni bilo zdravnika, ki bi jo bil znal proč spraviti. Naposled je prišel eden, ki je naredil nekake klešče, in je rekel, da jo bo proč spravil. Tedaj ga je pogledala krota tako strahovito, da se je zgrudil na tla in si ni nič več upal storiti, in ni ga bilo, ki bi bil vedel svet, ampak vmerl je slabe smerti. Jasna je zdaj zapoved in obljuba, ki se obeta.

Nekateri čudeži ki so se zgodili po smerti svetega očeta Frančiška.

(Popis sv. Bonaventure.)

IX. Kako so bili kaznovani, kateri niso častili svetega Frančiška in posvečevali njegovega praznika.

1.

Na Piktavskem, v vasi Simo, je živel neki duhovnik, z imenom Reginald, ki je bil pobožen častivec svetega Frančiška. Ko se je približal svetnikov praznik, napove svojim faranom, da ga bodo slovesno obhajali. Neki mož pa, ki ni poznal moči svetnikov, se ni zmenil za povelje svojega duhovnika. Gre tedaj na dan praznika na polje, da bi obsekaval les. Ko se pripravi k delu, sliši glas, ki mu kliče trikrat: „Praznik je, delati ni pripuščeno“. Ali ker mož ni hotel opustiti hlapčevskega dela niti na besedo svojega duhovnega pastirja niti na nebeško povelje, ga kaznuje Bog naglo na čast svojega svetnika prav na čudovit način. Komaj prime z eno roko rogovilo ter vzdigne z drugo sekuro, se primete obe roke obojega orodja tako, da ni mogel nobenega izpustiti in tudi persta

ne geniti. Zelo prestrašen ne ve, kaj bi počel; teče tedaj v cerkev, ljudstvo pa dere od vseh strani skupaj, da bi videlo čudež. Tudi mnogi drugi duhovniki so bili k slovesnosti prišli in izmed teh opominja eden skesanega moža, da naj stori obljubo svetemu Frančišku na čast. Res stori tri obljube, kakor je slišal trikraten glas, da bo namreč za naprej posvečeval svetnikov praznik, da bo prišel vsako leto na ta praznik ravno v to cerkev, in da bo obiskal svetnikov grob. In kaj se zgodi? Ko stori prvo obljubo, postane en perst gibčen, pri drugi drugi in pri tretji tretji in potem ena roka, za drugo mejtem ko je množica pobožno prosila svetnika vsmiljenja. Nato položi mož sam orodje pred altar, ljudstvo pa je hvalilo Boga in moč svetega Frančiška, ki je znal tako čudovito vdariti in ozdraviti onečeščevavca svojega praznika.

2.

V Cenomanskem mestu je hotela neka žena na praznik svetega Frančiška presti. Stegne roke po koželju in s persti prime vreteno; ali roke ji odervenijo in hude bolečine čuti v perstih. Tako kaznovana spozna moč svetnikovo in sè skesanim srcem hiti k manjšim bratom. Bratje prosijo svetega očeta Frančiška vsmiljenja, in hitro ozdravi žena, le neko znamenje ji ostane na rokah v spomin na kazen in čudovito ozdravljenje. — Na enak način so bile kaznovane neka žena v Veliki Kampaniji, druga v vasi Oletti in tretja v mestecu Pileji, ker iz zaničevanja niso hotele obhajati praznika svetega očeta, in ko so se skesale, so bile po svetem Frančišku zopet čudovito ozdravljene.

3.

Neki vojak iz Burga v Maški okrajini je zaničevaje in silno gerdo govoril o svetem Frančišku in njegovih čudežih. Ptujce, ki so prišli, da bi obhajali svetnikov praznik, je zasmehoval in norčeval se iz njih in javno je blebetal neumne reči zoper manjše brate. Napadal je čast svetnika Božjega ter z drugimi grehi in bogokletstvom obtežil svojo dušo. „Če je res“, je djal, „da je tisti Frančišek svetnik, naj še danes poginem z mečem; če pa ni svetnik, naj me nič hudega ne zadene.“ Kmalu potem, ko je te bogokletne besede izgovoril, ga zadene zaslužena kazen božja; razžali svojega netjaka ter mu stori krivico in le-ta zgrabi v jezi meč ter ga zasaди stricu v drob. Še tisti dan je izdihnil zaničevavec svetega Frančiška svojo černo dušo.

4.

Neki sodnik, z imenom Aleksander, je imel posebno veselje na tem, da je skušal sè svojim strupenim jezikom odvrčati kogar koli mogoče, da bi ne častil svetega Frančiška. Bog ga kaznuje tako, da šest let ni mogel niti besedice spregovoriti. Zdaj, ko je bil kaznovan na jeziku, s katerim se je pregrešil, spozna svojo pregreho ter močno obžaluje, da je toliko strupenega klepetal zoper svetnika in njegove čudeže. In sveti Frančišek vsliši skesanega grešnika, ki ga je tolikanj prosil odpuščanja in milosti, sodnik ozdravi na priprošnjo svetnikovo. In odslej je sè svojim jezikom hvalil Boga in svetnika ter živel spokorno in pobožno.

Brata Egidija

dar prerokovanja, razumnosti in modrosti v djanjih
in izrekih.

1. V Egidiju je bil tudi preroški duh, kakor se iz sledečega vidi. Negdaj je prišel k njemu neki učenik bogoslovja iz pridigarskega reda. Tega je mnogo let močno vznemirjala neka dvojba o vednem devištvu Matere božje. Nemogoče se mu je zdelo, da bi mati in devica ob enem bila. Vender pa je bil žalosten zavoljo te dvojbe, ker je bil dober katoličan, in je želel, da bi ga gdo od Boga navdihnjen podučil v tej reči. Slišal je pa o bratu Egidiju, da je jako razsvetljen in večkrat v Boga zamaknjen, in sklenil je, da gre k njemu sè zaupanjem, da ga bodo njegove besede rešile te dvojbe. Ko je pa že bil na poti, je brat Egidij v duhu zvedel skušnjavo in prihod njegov; šel mu je naproti, in preden je kaj rekel, je sè svojo palico vdaril po tleh rekoč: „Brat pridigar, sveta Marija je devica pred rojstvom“, in pri tisti priči je zrastle lepa lilija. V drugič vdari po tleh rekoč: „Brat pridigar, sveta Marija je devica pri rojstvu“, in zrastle je druga lilija. Pri tretjem vdarcu po tleh je rekel: „Brat pridigar, sveta Marija je devica po rojstvu“ in pricvela je tudi tretja lilija. Egidij je nato hitro zbežal in oni učenik je bil ozdravljen. Ko je pa pozneje zvedel, da je bil ta Egidij, je od takrat močno ljubil njega in njegov red.

Življenje
Sofije Kukla,
tretjerednice.

Nate, bratje in sestre predrage, sicer slabotno, ali vender resnično naslikano podoba ljube cvetlice, ki se je na širokem in bogatem vertu s. Frančiška razcvetala, ter blago vonjavo svojih čednosti ne samo po Braslovški fari, ampak tudi po celem našem okraju razprostirala, dokler jo je nebeški vertnar Jezus Kristus 31. prosinca l. 1884, — kaker za gotovo mislimo, — v večni raj presadil. Ta cvetlica je Sofija Kukla, tretjerednica.

Narodila se je naša Sofija 4. malega travna l. 1833 v Zaverčah, skrajni fari Lavantinske, nekedar Sekovske škofije, ob hervaški meji. Stariši so ji bili imenitni in premožni. Oče je bil e. k. poštar, in kaker ime kaže, najberže češke narodnosti. Vsaj Sofija je v svoji mladosti enkrat v Pragi bila; verjetno je, da je ondi sorodnike imela. Oba roditelja sta ji že v nežni mladosti pomerla zapustivši jej bogato dedščino. Živela je potem pri svojem dedcu v Marenbergu, tergu ob Dravi, kjer je tudi njen brat do letošnjega leta poštar bil. Bila je Sofija v vseh strokah gosposke omike vzgojena: v ročnih delih, kuhanju, muziki itd.—Toliko mi je znano o njeni prvi mladosti.

Leta 1856, 29. dne rožnega cveta je prišla v Braslovče k tedarjemu g. učitelju Juriju Agrežu, s čiger ženo Katarino ste si bile v rodu. Tako smo imeli nad 27 let priloznost njeno življenje opazovati. Ko je gospa Katarina l. 1863 vmerla, ostala je Sofija v šoli, in je služila g. učitelju kot gospodinja deset let sè vso skerbjo in zvestobo. L. 1865, 6. rožnika, je pristopila v Nazaretu k 3. redu sv. Frančiška in dobila ime Mihelina; 19. rožnika 1866 je ravno ondi obljubo storila. Da bi se Bogu še popolneje posvetila, želela je v samostan stopiti. Pošlje torej pismeno prošnjo za sprejetje v samostan v Mödling pri Dunaju, in je tudi vslišana. Poslovi se, misleč, da za vselej od žalujočih Braslovčanov, ter gre oktobra meseca l. 1873 v samostan. Ali ko jo tu vidijo, se jim zdi nesposobna, ker telesno preslaba. Ne sprejmó je. Žalostna, pa spoznavši, da je Božja volja, naj mu mej svetom služi, se verne pomirjena nazaj v Braslovče. Najme si stanovanje v tergu, ter podučuje nekaj let šolarice v ročnih delih. Ko druga učiteljica

pride, prepustijo preč. gospod dekan F. Jakob Bohinc Sofiji v stanovanje cerkveno hišico, katera stoji tik sakristije farne cerkve. Od tod je hodila v kaplanijo streč, kateri posel je opravljala sè vso marljivostjo, vestnostjo in vsem spoštovanjem, ki ga je do duhovskega stanu gojila, — do svoje smerti.

To je zunanji obris Sofijinega življenja, rekel bi, — okvir podobe, katero bi rad naslikal.

Ko je Sofija v Braslovče prišla, bila je kot 23 letna gospodična visoke, lepe in nežne postave. Vdeleževala se je še včasih nedolžnih veselic v družbi g. učitelja, njegove žene in njegovih gostov, in vedela je vsakega prav ljubeznivo razveseljevati. Vender posebna resnoba, ki se ji je v vsem njenem obnašanju videla, je kazala, da se njena duša svetu odpoveduje, in serčno po stezi kerščanske popolnosti stopati namerjava. Začela se je kmalu celo priprosto nositi; nihče je ni smel z „gospodično“ naslavljati. Odpovedala se je kmalu vsem posvetnim, če tudi poštenim družčinam, dasiravno bi jo bili povsod radi imeli, in so jo vsestransko vabili. Popustila je igranje na citre in klavir.

Nasproti pa je začela veliko moliti in pobožne knjige prebirati. Dekleta, katera so v šoli ali v službi bila, ali se ročnih del učila, in ki so sè Sofijo v eni sobi spavala, so pričle njene mnoge molitve. Kadar se je katera po noči prebudila, je videla Sofijo pred razpelom na tleh klečati in moliti. Pozneje, ko je zasebno živela, je ves prosti čas v cerkvi preklečala. Zjutraj na vse zgodaj je hodila po kolenih okoli velikega oltarja; potem, ko so ljudje prihajali, pokleknila je v kak kot, da je ostala, koliker mogoče, skrita. Tako se je vdeleževala vseh ss. maš, ki so se opravljale. Kadar je bila érez dan v cerkvi, klečala je rada za cerkvenimi vratmi. To je bilo od nje djanje poniževanja. Zdravnik ji je to prepovedaval kot njenemu zdravju škodljivo; pa zastonj, zakaj ona je vso svojo telesno priležnost dušnemu bogatenju žertvovala. Ker je imela ključ od cerkvenih vrat, šla je v cerkev, keder je hotela. In ker je bil v cerkvi zaklad njenega serca, si lahko mislimo, kolikokrat je tje hodila. Vsak, ki jo je iskal, je vedel, da, če je doma ni bilo, jo bo v cerkvi našel. Ostajala je nekaj časa tudi zvečer v cerkvi in tam cele noči premolila! Bila pa je v molitev tako zatopljena, da bi je nobeden ropot ne bil mogel zdramiti. Ravno zato so ji tudi g. dekan, lahko boječ se kake nevarnosti za njo in za cerkev, prepovedali, po noči v cerkvi ostajati. Vboga jih. Odškodovala pa se je s tem, da je, ker je iz

svojega stanovanja večno lučco berlečo pred tabernakeljnomo vide-la, svoje oči in serce tje obračala. Opazovali so jo, da je vsako popoldne križev pot opravljala. Pri tem ni imela knjige; samo malo razpelo v rokah deržé je od postaje do postaje hodila, pri vsakej pokleknila, ter tako terpljenje Kristusovo preišljevala, pa s tako pobožnostjo, da so se ji debele solze vdirale, in podobo križanega Zveličarja močile. Sploh je imela po vsakej molitvi v cerkvi ali doma joka zaerdele oči, in celo obličje nekako zamaknjeno. Videlo se ji je, kako popolnoma je z Bogom združena, kako njena duša, kot svetilnica polna plemenitega olja ljubezni, le za Zveličarja gori. Kadar se je v fari kaka nerednost zgodila, tekla je Sofija pred tabernakelj in tam dolge ure molila v zadoščenje in za spreobrnjenje zmotenih. Ljudje so to tudi spoznavali, in splošna je bila pri nas govorica: „Sofija za celo faro moli.“ Redovne molitve tretjega reda je vse natančno ob določenem času opravljala; posluževala se je pri tem tudi redovnega brevirja.

K spovedi je hodila vsaki teden, ter imela privoljenje prav pogosto tudi mej tje dnom k sv. Obhajilu pristopiti, kar je tudi z največo gorečnostjo in pobožnostjo opravljala. Tudi doma je mnogo prebiral in preišljeval. Vedno je imela pri rokah listič papirja in svinčnik, da si je nekaj začertovala; kaj? to je skrivnost; nihče ni razumel njenih znamenj. Najberže si je navdihljeje, ali sklepe, morebiti tudi male pregreške zapisavala. Imela je pri mizi klečavnico, tako da je tudi doma, lahko rečem, več klečala, kaker sedela. Zato je bila v tem pa tudi s. Jakobu mlajšemu, apostelju in škofu v Jeruzalemu, podobna. O s. Jakobu govori zgodovina, da je imel od klečanja na kolenih tako terdo in debelo kožo, kaker kamela, ki po vročem pesku hodi, na podplatih. Tudi o Sofiji so pravile ženske po njeni smerti, da je imela na kolenih neznanško žuljasto kožo. Kako se je tudi njena popred visoka in ravna postava spremenila! Celó skerčila se je, in vsločila, ena plečna kost ji je izstopila; mislim, da vsled njenega mnogega klečanja. — Nad mizo je zadnje mesece imela podobo: Ekce homo. Ta podoba razbičanega, s ternjem venčanega, v erdeči plašč oger-njenega Zveličarja jej je, kaker je sama pravila, dušo čisto raztopila. Polna svete radosti, da ji Jezus sè svojimi ranami toliko ljubezen skazuje, pa tudi sočutja z Njegovim terpljenjem, in polna priserčnega kesanja jo je Sofija vedno ogledavala. Sicer jo je pa vsak pogovor o terpljenju Kristusovem do solz ganil. — Tako se je razodevala Sofijina pobožnost.

Pa motiš se, ako misliš, da je Sofija samo molila, pa nič delala. Cel dan je imela tako lepo razdeljen, da ji je bilo tudi za delo dosti časa odločenega. Po tem dnevnem redu se je zvesto ravnala. Nikamer drugam ni hodila, kaker v cerkev, v kaplanijo, faravž ali h kakemu bolniku, če ni bila poslana. Kmalu, ko je v Braslovče prišla, se je začela vsakega, tudi poselskega dela, ki ga popred nikoli ni bila vajena, — poprijemati; še na polje je hodila. Izdajale so jo roke, ki so ji bile razpokane in hrapave, kaker škorja. V kuhinji in po izbah je moralo biti vse vrejeno in posnaženo; perilo vse čisto, pošito in gladko; v vertu vse opleto. Vse je moralo pač biti podoba njene dušne lepote! Dokler nismo imeli učiteljice zato nastavljene, da bi ročna dela učila, je to Sofija, kaker že omenjeno, delala; razun tega je pa deklice tudi k strahu Božjemu napeljavala. Ne da se povedati, s koliko ljubeznijo so ji bili otroci vdani; njena beseda jim je bila sveta. Doma je delala cerkveno opravo: oltarske blazine, pregrinjala, cerkveno obleko itd. Kaker bečelica je vedno delala, kadar pobožnih vaj ni opravljala. Slovenščine, katere poprej ni menda dosti znala, se je prav dobro naučila.

Vsako delo se je Sofiji jako dobro podajalo; zakaj opravljala ga je sè vso skerbljivostjo, in, s čemer ga je tudi posvečevala, — iz čiste ljubezni do Boga. Če je imela roke pri delu, je bilo serce pri Bogu.

Kaj bi govoril o njeni radodarnosti! Ni samo po Braslovški fari znana njena dobrotljivost, o njej govori tudi marsikatera druga cerkev. Sofija ni le izdelovala cerkvene oprave, ona je zato tudi robo kupovala. Prilagala je z bogatimi doneski tudi za druge cerkvene potrebe.

Kedo bi popisal njeno vsmiljenje do v bogih? Obdana je bila vedno od njih; daleč okoli so jo poznali. S kako ljubeznjivo prijaznostjo jih je sprejemala, in s kako dobrotljivo roko jih obdarjevala! Videlo se ji je včasi, da bi serce dala, če bi mogla. Ali ne samo za telo, tudi za dušo je imela vedno miloščine pripravljene. Vsakega je vedela potolažiti ali podučiti, če mu je bilo sveta potreba. Kako zdaj marsikedo žaluje, rekoč: „Oh, kè bi še Sofija živeli, oni bi mi svetovali, me potolažili!“ Mnogi so jo prosili za firemsko botro dekletam. Vedela je sicer, da s to častjo tudi dolžnosti prevzame; ali dobrotljivo njeno serce prošnje ne more odreči. Prav materino je za svoje kumice vedno skerbela, vboge bogato obdarovala, vse pa skerbno učila, opominjala, za nje

molila in se pokorila. Bala se je pa tudi, kaker je večkrat rekla, kako bo za nje odgovor dajala.

Lehko se razume, da je pri toliki darežljivosti njeno premoženje začelo pojemati. Pred nekaterimi leti je prinesla nekemu možu, do katerega je vse zaupanje imela, svoje zadnje denarje v poljubno razpolaganje. Ta jo opozori, naj denar varuje, ker ga bo še potrebovala. Ali Sofija zaupljivo povzdigne oči proti nebu in pravi: „Bog bo za mene že skerbel, da mi nič ne bo manjkalo.“ Denar se ji dene na obresti in pred smertjo ga voli Sofija za ss. maše in za cerkev. Imela pa je res blagega dobrotnika, kateri jo je ves čas, ko je zasebno živela, sè vso potrebno hrano preskerbljeval. Od kaplanov ni hotela za postrežbo ne krajcarja sprejeti, rekoč: „Ne dajajte mi denarjev; jaz ne znam ž njimi ravnati, ter jih tudi ne potrebujem, ker me ljubi Bog sè vsem tako bogato obdarja; vesela sem in srečna, da z menoj, tako vbogo postrežnico, poterpljenje imate.“ K večemu je kako betvo jestvine, ali kako kupico vina ali piva vzela. Dobri ljudje so ji tudi res marsikaj dajali, p. črnega kruha, kako robo za obleko, vina, kave itd. Z veliko hvaležnostjo je vse sprejemala. Ali sama je malokaj vžila; razdelila je. Boljšega ko je kaj imela, preje so drugi dobili, sama se pa z najnavadnim zadovoljila. Če kakemu vbožcu sama ni mogla pomagati, šla je zanj druge dobrotnike prosit. Pri-merilo se je tudi, da je za take prosila, ki so manj vredni bili. „Kako se morete za take brigati?“ se ji je djalo. „Ah vbogi so“, je odgovorila, vse drugo prezerla, le poslednji vzrok prošnje, namreč potrebo pred očmi imela, in tako serca dobrotnikov genila. Ne morem popisati, s kakošno skerbjo, rekel bi, ljubeznjivo premetenostjo je iskala priložnosti, komu kaj pomagati, ali postreči, in kako radostno obličje je vselej pri tem imela. Hvalo pa je vso le na Boga obračala, rekoč: „Saj je ljubi Bog tako dober, da mi toliko daje; Njemu hvala!“ Sè vsako rečjo, sè vsakim djanjem je hotela Boga hvaliti.

Koliko vedo o Sofijini junaški ljubezni tudi povedati bolniki! S kako skerbjo in požertvovalnostjo jim je stregla, s kolikimi milodari jih podpirala, kako ljubeznjivo jih tolažila, kako pobožno jim molila ter jih za srečno smert pripravljala! Ravno 4 tjedne pred smertjo je še to pokazala. Zbolela je preteklo zimo njena dobra prijateljica: Tereza Gregorec, tudi pridna tretjerednica, itak v letošnjem „Cvetju“ v molitev priporočena, — in voditeljica deklet pri roženkranski bratovščini. Bila je štacunska pomočnica pri

gospe Paurovi v Braslovčah nad 25 let, ter je zvesto služila svoji gospodi, pa tudi Bogu, in vmerla 4. prosinca l. leta. Sofija je v njeni več tjednov trajajoči bolezni noči pri njej prebila. Bolnica jo nagovarja, naj zaspí; pa Sofija ji pravi, da zavoljo spanja ni k njej prišla. Klečala je, molila, tiho za sebe, ali glasno z bolnico, ji kaj brala, ji postregla, jo tolažila itd. Vse njeno spanje tiste tjedne je bilo, da se je proti jutru na naslanjač, ki je bil v izbi, vsedla, in nekoliko zadremala. Vse se ji čudi, da more živeti brez spanja. Ona pa pravi: „Bog tako da, kadar je treba.“ Samo to je obžalovala, da bo naslanjač preveč obrabila. Za njo je pač vsake reči bilo škoda, je vedno mislila. Zadnjo noč, potem ko je okoli treh zjutraj Tereza vmerla, in so se za njo molitve odpravile, se je Sofija zopet na naslanjač vsedla in prav sladko in terdno zaspala. Tako ji je Bog v istini dal milost, da je vsaki trenotek hasnovito porabila, tudi v počitek, ki ga je bila potrebna, celo tedaj, ko drugim ni dalo spati. Tovarišice, katere so pri Terezini smerti bile, si pač niso mislile, da čez štiri tjedne ravno ob tej uri bo tudi Sofija, kateri so zdaj to malo spanja iz serca privoščile, na večno zaspala!

Sofijina ljubezen pa ni objemala samo živih; tudi do mrtvih se je raztegala. Večkrat je milovala duše v vicah rekoč: „Ah vboge duše, kaj morajo terpeti!“ in solze so ji zaigrale. Ko je njena sorodnica g. Agreževa gospa vmerla, so pravila dekleta, je Sofija po noči pri oknu klečala, in proti pokopališču obrnjena dolge ure za ranjko molila. To se je leta godilo. Pri vsakem pogrebu je šla sè sprevedom Mej pokapanjem je pri kapelici v sredi pokopališča, kjer sta pokopana dva gg. Braslovška dekana: Michael Stojan in Matija Paprej, oba nekedaj njena spovednika, — klečala, in še klečala, ko smo mi odhajali. Pogosto je tudi za duše v vicah ss. maše najemala. Ne dvojim, da so ji duše, za katere je toliko ljubezen imela, pomagale tako gorečnost in stanoovitnost doseči.

Občudovali smo tudi Sofijino zatajevanje in spokornost. Kako je v strahu imela vse svoje počutke! Kadar je kod šla, naj že bodi v cerkev ali pa kam drugam, je imela vedno zbrane misli; ozerla se je le toliko, da se je ljudem, ki so jo z nekako sveto spoštljivostjo pozdravljali, prijazno zahvaljevala.

Celo njeno življenje je bilo nepretergan post. Tako malo je jedla. Slabo je se ve da izgledala; ali posebna milost Božja jo je morala podpirati, da je pri tako pičli hrani še toliko krepka

mogla biti. Včasih je bila cele dni brez jedi, p. o velikih postih, ali če je kam na Božjo pot šla. Opazovale so jo tovarišice, da, ko je včasih šla k s. Jožefu nad Celjem, večinoma peš, to je štiri poštene ure, je tam na spoved čakala, in potem še le proti večeru pri s. Obhajilu bila. V Nazaret, od Braslovč skorej za tri ure hoda oddaljen samostan čč. oo. frančiškanov, je hodila, če je le posebno gerdo vreme ni zadrževalo, peš vsako kvaterno sredo k zbirališčem tretjerednikov. Nesla si je seboj kosce črnega kruha; pa še tega je pozabila jesti. Tam je pozno v noč v cerkvi kje skrita molila; zadnja je šla vedno iz cerkve. Potem je šla z eno prijateljico spat; pa pogosto se je primerilo, da se Sofija postelje ni doteknila, temveč le na kolenih noč prebila. Deklice, ki so bile v šoli priče njene pobožnosti, so pravile, da tudi doma je bilo njeno ležišče le gola tla, robec pod glavo. Da je pri vsem tem drugi dan na vse zgodaj, pa kaj bi rekel, — cel dan, zopet v molitev in pobožno premišljevanje vsa zamaknjena bila, to spoznavamo mi, ki smo vsi zaspani in razmišljeni, če smo po noči slabo spali, — kot posebno pomoč Božjo. Sicer pa je Sofija, kaker dela vsmiljenja, tako tudi spokorna dela, koliker mogoče, ljudem prikrivala. Po ste tretjerednikom poprej predpisane, je držala sè vso ostrostjo do svoje smerti. Mesenih jedi se je zderžavala vsako sredo, petek in soboto celega leta, kaker tudi vse dni od vseh svetnikov do božiča, ter od 3. predpepelnične nedelje do velike noči. In še teh jedi je tako malo vživala, da njena hrana celega dne bi drugega človeka ne mogla enkrat nasititi. Kadar je v tem času za druge kaj mesenega pripravljala, in je po kuhinji na vso moč dišalo, sem jo v šali vprašal: „Vas-li nič ne miče, da bi tudi Vi kaj pokusili?“ Prijazno se nasmehlja in pravi: „O nič ne, ker vem, da ne smem“. „Saj bi smeli brez greha“, ji nagajam, „drugače bodete celo oslabeli.“ „Drugi že smejo, pa jaz ne“, reče, ter kaže, kako se je s celo voljo Bogu darovala. Če se ji je kedaj kaka boljša jed ponudila, jo je pokusila in hvalila. „Oh, to je dobro“ je djala, in videlo se ji je, da ji diši in da bi rada jedla; pa kmalu se spomni, da je dolžna si pač le pritergati. Torej reče: „to ni za mene“, pusti jed, in jo za druge hrani. Tudi vina ali piva se ni branila in rekla je: „kako me to kreпча“! Radi smo jej to verjeli, in jej rekli, naj si svoje moči kreпча, saj s tem tudi Bogu služi. Pa le malo je pijače potrebovala. Včasih je samo iz pokorščine ali iz prijaznosti nekaj kapljic povžila. Vino je vedno z vodo mešala, in ga je imela kupico po več dni dosti; a če je

kak potreben prišel, mu je še to betvice dala. Kavo je posebno zato rada imela, da se je lažje spanca branila; pa je bila sè slabo zadovoljna.

Kljubu svojemu zatajevanju pa je pogosto rekla vsa pobita: „Oh nič si ne pritergam; kar pijem in jem brez premislika; kaj bo z menoj? kako so se vender svetniki postili!“

Tudi bičala se je. Na telesu je nosila žičast (drotast) pas, z ostrimi proti koži obrnjenimi bodci; po smerti so ga pri njej našli. Prosila je tudi eno svojih prijateljic, naj ji prinese ternjev venec. Ta dolgo odlaga, ker se boji, da bi ga Sofija v resnici nosila in si sè svojim mertvičenjem moči še bolj oslabila. Še le v boleznì ga je Sofija dobila, da ga ni mogla več na glavo djati. Djali so ta ternjevi venec ž njo v kersto (trugo); vsega drugačnega pa ji je Jezus v večnosti dal! Treba je bilo Sofijo odvracati od spokornih del; Bog ve, kaj bi si bila vse storila, če bi bila svoji volji prepuščena!

Koliko si je vbožica mraza vžila! Po zimi cele ure na merzlem kamenju klečati, in doma v merzli izbi prebivati in spatì! Se ve da smo ji ostro vkazovali, naj si derv vzame in zakuri; in le pod pokorščino si je, če je za potrebno spoznala, kar je pa tako malokedaj. — toliko zakurila, da si je izbo nakadila. Nobene, tudi najmanjše zložnosti, se ni vredna štela. In vender je vedno rekala: „Ah meni se predobro godi na tem svetu; kaj bo z menoj v večnosti! tam nimam nič dobrega pričakovati.“

Iz navedenih besed lahko sklepaš, kako je Sofija morala tudi ponižna biti. Bojim se, da bi ranjko Sofijo smešil, če vam, dragi bralci, le kaj malega povem o djanjih, ki bi se marsikomu nepotrebna in malenka zdela. Ali če ž njimi primeriš celo življenje Sofijino in celo njeno obnašanje, boš spoznal njeno skoz in skoz ponižno, lastne ljubezni po junaškem zatajevanju očiščeno, v ljubezni Božji razgreto dušo. Iz ponižnosti je bila pokorna v vsem g. dekanu, ki so bili njen spovednik; pokorna tudi drugim duhovnim gospodom, katerim je prostovoljno in brezplačno kot postrežnica služila, ona ki bi bila lahko mej svetom v časti in imenitnosti živela in zapovedovala. Pokorna je bila v najmanjših rečeh sè vso dušo s popolnim žrtvovanjem lastne volje. Le tedaj ji je bila pokorščina težavna, če se ji je kaj zapovedovalo, kar bi ji kako telesno polajšanje pripravilo. Če se ji je včasi primerilo, da je kako reč drugače storila, kaker se ji je naročilo, le malenkost, — kako je vsa objokana, s povzdignjenima rokama, klečé odpuščanja

prosila! V veliko nevoljo je s tem svoje predpostavljene pripravila. „Ne bodite tako otročji“, se ji je djalo, „kaj tu klečite? pred Bogom morate klečati! ni li škoda besed?“ itd.; pa ni jenjala popred, preden se ji je reklo, da ji je odpuščeno. Vsake 14 dni je prihajala h g. dekanu v izbo in pred njih pokleknila, ter jih odpuščanja prosila, kar bi jih bila razžalila, zahvalila se jim za njih dobrote, ter še za posehmal jih poterpljenja prosila. Tudi v kaplaniji se je vsak večer zahvalila za „milost“, kaker je rekla, da je smela zopet eden dan po izbi pospravljati, ter je klečé prosila blagoslova. Prepovedovali smo ji tako obnašanje na vse kriplje, pa tega si ni dala vzeti. Zaverženo bi se bila smatrala, žalostna in nemirna bi bila, ako ne bi bila smela na omenjeni način svojih serčnih čutil izraževati.

Če si jo zavoljo česa pohvalil, kaznovalo te je njeno sicer tako prijazno obličje s takim resnobnim pogledom, da bi ga od nje ne bil pričakoval, in ni se ti dalje ljubilo, jo hvaliti. Vsakemu človeku se je tako nujno priporočala v molitev; a če se je kedo njej priporočil, se je razsolzila in je djala: „Oh jaz sem tako vboğa! Se ve da bi morala moliti, sem toliko dolžna za sebe in za svoje dobrotnike, posebno, ker za drugo rabo nisem; pa tako malokaj morem moliti“. Pogosto se je obtoževala: „Oh, kako sem pozabljiva in nerodna!“ Pa vsemu temu in bilo tako. Bila je vedno telesno urna in spretna; um ji je bil vselej bister. Vedela je vse jako dobro prevdariti; in vsakega je s tako tehtnimi vzroki vedela prepričati, da ji je moral priterditi. Ni bila samo v posvetnih rečeh olikana, ampak tudi, in to še bolj, v veroznanskih. Tako modrost je zajemala deloma iz knjig; bolj pa iz molitve in vednega obhoda z Bogom. Zaslužila je ime „Sofija“, to je modrost, katero je pri kerstu dobila. Modra pa je najbolj zato bila, ker je le po tistem, kar je največ vredno hrepenela, po Bogu, to pa pustila, in zametavala, kar bi jo od Boga odvrčalo. — Zavoljo te modrosti jo je tudi vsakedo spoštoval, in se rad ž njo posvetoval. Vender je mislila, da zasluži od vseh zaničevana biti, in kako hvalenost je dolžna vsakemu, ki ž njo poterpi!

Da ne bi bil poznal njene globoke ponižnosti, v serce bi se mi bila smilila, ko je včasi vsa objokana tožila: „Oh da bi me Bog ne zavergel! Kaj mislite, saj me menda Bog ne bo zavergel?“ in velik strah ji je bil brati z lica. „Kako bo Bog Vas zavergel,“ sem ji djala, „ko Ga pa tako goreče ljubite; saj še tiste išče, ki pred Njim bežijo!“ „Oh, oh, tako pozno sem začela Boga ljubiti“,

toži dalje, „in še zdaj nič pokore ne morem storiti; kako pa drugi Bogu zvesto služijo!“ Naštel sem jej nekaj njenih dobrih del, p. kako da je svet sè vsemi njegovimi prijetnostmi zapustila, in to vse zavoljo Boga, premoženje zavoljo Boga razdelila, in kako Mu zdaj v nizkosti in vboštvu služi itd. „Zavoljo tega“, pravim, „bi Vas menda naj Bog zaverigel?“ Nikaker je nisem razveselil z opominom na njena dobra dela; pa nekoliko le pomirjena, je djala: „Tedaj mislite, da me Bog ne bo zaverigel?“ „Se ve da ne!“ jej pravim, „tedaj bi morali mi drugi vsi obupati.“ Za vsako besedo, s katero se ji je svetovalo, ali jo je kedo tolažil, je bila serčno hvaležna. Se ve da je bila milovanja vredna, ko je take strahove gledé svojega izveličanja imela. Pa kedor je njeno lepo življenje videl, je spoznal, kako zeló mora Sofija svojega Zveličarja ljubiti, ker se toliko boji od Njega ločena biti. To je znamenje velike duše. Tudi svetniki so take duhovne viharje imeli.

Ponižnost njena je bila vzrok, da o bližnjem nigdar ni slabo govorila. O vsakem je dobro mislila. Poznalo se jej je na obrazu, kako težko ji dene, če se je vpričo nje obgovarjalo. Vsakega, naj bi še tako hudoben bil, je zagovarjala, poiskavši na njem kake dobre lastnosti, opozárjaje na to, da je morebiti boljše namene imel, da se je morebiti zmotil itd. Če je o kakej hudobiji slišala, se je razjokala, ker se ž njo Bog žali; grešnika pa je milosti Božji priporočala. Sè vsakim človekom, ki je prišel, naj si je bil značaja, ali stanu, kakeršnega rad, je vselej prijazno občevala. Zato pa tudi ni bilo človeka, ki bi je ne bil spoštoval. Nisi slišal tudi najmanjše besedice zoper njo. Cela fara jo je kot svetnico čislala in ljubila.

Tem večja torej splošna žalost, ko nam jo je Bog tako nagloma odvzel. V torek večer 29. prosinca se ji pljuča vnamejo; drugi dan pride zdravnik ter jo najde jako slabo. Bolezen se hitro hujša. O poldne jo g. dekan s ss. zakramenti previdijo. Do večera se še zaveda. Ah kako ljubeznjiva je bila v svojem hudem terpljenju! Vsa poterpežljiva, vdana v Božjo voljo in mirna! Pa kako tudi ne? saj je bilo njeno življenje neprestana priprava za smert! Kedor je v življenju boječ, ter s strahom in trepetom za svoje zveličanje dela, ta je na zadnjo uro miren. Tega nas je učila Sofija. — Čeravno težko govori, le govori, da glasno Boga hvale. Nekedo jo blagruje, da se je tako za Boga povžila. „Hvala Bogu!“ je rekla nežno in ginjeno. Ozirala se je vedno na priljubljeno ji podobo: Ekce homo, ter razpelo, ki ga je v rokah der-

žala, poljubovala. To razpelo, mali križec, — naj bo še to omenjeno, — je tudi v svojem zdravju vedno pri sebi imela. Če je bila v cerkvi, ali v kuhinji, ali kje indi pri kakem delu, je bila ta podoba križanega Zveličarja njena tovarišica; tako se tudi zadnjo uro ni smela od Sofije ločiti. Dokler je moči niso popustile, je vedno polglasno molila. Zvečer je zgubila zavest. Več prijateljic okoli njene postelje moli. V četrtek zjutraj 31. prosinca, okoli treh, je svojo lepo dušo izdehnila. Bila je v edeninpetdesetem letu; ali vsled svojega zatajevalnega življenja je bila veliko stariša videti.

Sè žalostjo je napolnila celo faro vest o tako nepričakovani smerti Sofijini. Oba dni v četrtek in petek je bila izba, kjer je na odru ležala, polna ljudi, ki so jo prišli kropit, in vsako oko je bilo solzno; ravno tako tudi na svečnico zjutraj pred pogrebom. G. dekan so sklenili jo sè vso častjo pokopati. Zato si izprosijo iz Nazareta enega č. patra, da so prišli k sprevodu. Nesli smo jo v cerkev, da je tako njeno truplo slovo vzelo od tistega kraja, ki je bil priča njenih molitvi, njenih solz in njene priserčne pobožnosti, ki je bil njen raj na tem svetu, pa tudi vrata v nebeški raj. Da si je bilo neprijazno vreme, cerkev je bila nagnjetena. G. dekan so govorili z lece, ter vzeli od Sofije slovo, tako ginljivo, da se je staro in mlado jokalo. Kersta je bila preprežena z najlepšimi vencami, katere so oba dneva, ko je Sofija na odru ležala, njeni častilci donašali. Počasi se je potem gibal sprevod na pokopališče; videlo se je, kako težko se od Sofije ločimo. Saj to-le sploh čutimo: če kak priden človek vmerje, upamo sicer, da bo njegova duša srečna; vendar, akoravno nismo imeli ž njim nobene posebne zveze, se nam le nekako toži po njem; njegovega zgleda, ki bi nas vzbujal in oserčeval, nam bo manjkalo. Tem bolj so taki občutki navdajali nenavadno dolgo versto ljudi, ki so Sofijo h grobu spremljali. Po dokončanih molitvah so ji pevci in pevke nagrobnico zapeli; ali dokaj so se morali premagovati, da jim žalost ni glasu zadušila.

Otožni smo se vračali s pokopališča. „Angelj varih Braslovške fare nas je zapustil“, so ljudje togovali. „O, kako škoda je Sofije!“ tarnali so drugi. „Kedo bo zdaj tako za nas molil?“ „kedo nam bo tak izgled dajal!“ „kedo nas bo tolažil!“ Take in enake besede še zdaj čuješ.

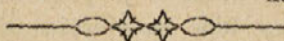
Vsi pa, ki smo sè Sofijo občevali, si zdaj očitamo, da smo ž njo morebiti preostro, preosorno ravnali. Če bi nas ne tolažila ta

misel, da je Sofija vse to v svoje izveličanje porabila, in da mora zdaj že Božje obličje gledati, bi se nam, --- vsaj jaz za sebe moram tako reči, — v serce smilila! Toliko je terpela!

Pa ker je njeno serce v življenju tako ljubeznjivo bilo, da nikomer ni mogla zameriti, bo tudi njena duša zdaj, ko plava v morju ljubezni, v Bogu, le dobro nam želela. Tako se tolažimo, ter se spominjamo v svojih molitvah Sofije ne toliko, da bi ji večnega miru prosili, čeravno se večkrat ss. maše za njo služijo, ampak da ji večni mir privoščimo, in da se ji priporočamo, naj nam s priprošnjo pomaga svoje življenje po njenem zgledu ravnati, ter ga s tako srečno smertjo, kaker jo je ona imela, skleniti.

ANTON RIBAR

kaplan v Braslovčah.

Zahvala za vslišano molitev.

Iz Šnt-Vida pri Zatični 11. vel. travna 1884:

Bil sm v neki nevarni bolezni. Ko sm se priporočil svetimu Antonu in mu na čast opravil devetdnevnic, je bolezen odnehala in zdaj sem popolnoma zdrav. Zato izrekam serčno zahvalo svetemu Antonu in opominam vse, kateri imajo ali dušne ali telesne bolezni, naj prosijo čudodelnika svetega Antona za ljubo zdravje.

A. D.

Iz Železnikov, 19. maja 1884:

V neki veliki dušni stiski klical sem na pomoč Žalostno Mater Božjo, Marijo patrono Poljske fare pod Ljubljano, sv. Jožefa in sv. Antona Padovanskega. Hvala Bogu! vslišan sem bil, kar naj bo po obljubi razglašeno po „Cvetju“. — Ker pa imam še mnogo potreb, dušnih in telesnih, naj bi se enake mogočne predprošnje tudi še znaprej razveseljevati mogel!

Jos. Levičnik.

Iz Volč v goriški nadškofiji, dne 23. maja 1884:

Jaz sem skozi enajst let zmirom hude bolečine terpela; posebno zadnje štiri leta sem bila tako bolna, da nisem mogla ne hoditi, ne sedeti na postelji ob svoji moči; tudi jesti nisem mogla sama in še toliko moči nisem imela, da bi bila glavo po konci mogla držati. Pošljejo me v Gorico v bolnišnico k vsmiljenim sestram. Bila sem štiri mesece v bolnišnici, pa mi ni bilo nič poma-

gano. Reklo se mi je, da sem dobila od postelje to, da si nisem mogla tako nič pomagati; ali jaz pravim, da ne, zakaj v začetku bolezni sem se gibala in pomagala si, koliker mi je bilo mogoče in dokler sem mogla, ker sem vedela, ako si bolnik ne prizadeva zapustiti postelje, koliker je mogoče, da je to za njega velika škoda.

Bolečine sem vedno hude in strašne terpela. Po mozgu in kosteh me je vedno prepekalo, kaker da bi se mi vroča voda po njih pretakala in kaker da bi po kosteh in mesu živo ogelje me prepekalo. Čutila sem tudi, kaker da bi se mi kosti, kite in žile prelomiti in raztergati hotele, tako da sem večkrat mislila, da sem na kosce raztergana. Po notranjem sem čutila, kaker da bi vse na ostrem meču viselo, posebno pa okoli serca se mi je zdelo, kaker da bi bili noži zasajeni. In to sem terpela skozi štiri leta brez kakega polajšanja.

Slišala sem pa, kaj je bilo v „Cvetju“ o čudežih svetega Antona. Obernem se torej sè zaupanjem k njemu, ki je že toliko pomagal njim, ki so ga na pomoč klicali. Opravljala sem večkrat pobožnost devetih torkov na čast sv. Antonu, tudi sem neprenehoma molila rezponzorij in noč in dan sem zdihovala k njemu. Obiskali so me bili častiti oče Evstahij in so me poterdili v zaupanju do svetega Antona. Vedno pa me je navdajala misel, da, ako bi bila prenesena v kapelo svetega Antona, da bi tamkaj milost zadobila. Prosila sem svoje prijateljice, naj me nesejo v kapelo svetega Antona, pa rekle so mi, da me ne smejo, ker sem v bolnišnici. Zatorej sem rekla, da me nimajo pustiti peljati iz Gorice, da bi me ne nesli v kapelo. Prosila sem tudi, da bi plačali eno sveto mašo in da bi se brala mej tem, ko me bodo nesli v kapelo, ako bi bilo mogoče.

Vzeli so me iz bolnišnice, da me bodo peljali na težko, daljnjo pot in grozno nevarno mojemu življenju. Prej pa so me nesli v kapelo sv. Antona, kjer se je njemu na čast ravno brala sveta maša po mojih prošnjah. Pa prinesli so me bili, ko je bilo vže povzdigovanje. Posadili so me v en stol in ena žena me je prijela, da sem slonela na nji; jaz sem pa bila v nezavednosti. Pa, o milost! konec maše me je neka čudna moč prešinila od glave do peta, prešinila mi je vse žile, kite, kosti in mozeg, tako da sem se komaj premagala, da nisem na ves glas zavpila, in v moje oterpnjene ude se je vlila neka čudna živost in gorkota. Hitro poklek-

nem in potem vstanem, kar se poprej štiri leta ni zgodilo, in potem grem sama iz kapele na karoco, ki ma je čakala pred kapelo.

O, kako sem hvalila Boga in ljubega svetega Antona, mojega rešenika! Ljubi sveti Anton, bodi hvaljen in češčen, in vi vsi, ki ste v kaki stiski in potrebi, obrnite se k njemu, kličite ga na pomoč sè zaupanjem in skusili boste njegovo moč.

Marijana Stergar.

I z Ljubljane, meseca rožnega cveta 1884.

Jaz sem bila tako bolna, da sem mogla službo pustiti. Potem sem se tri leta zdravila; bila sem pri vseh zdravnikih v Ljubljani, pa vse je bilo zastonj. Zmirom bolj sem slabela. Imela sem persno vodenico. Vse tri leta me je tako peklo v persih, kaker bi imela živ ogenj notri; serce mi je hotelo zaliti, život mi je ves otekkel, da se še popolnoma obleči nisem mogla. Potem sem pa dobila neke bukve od Lurške Matere Božje. Ko sem te bukve brala, sem videla, kako mnogi so že ozdravljeni bili po čudežni lurški vodi. Preskerbela sem si tudi jaz eno steklenico te čudovite vode. Potem sem začela opravljati devetdnevnicu. Ko sem to čudovito vodo v roke dobila, me je groza obšla; mraz me je pretresel po vsem životu. Potem sem se pomočila, kjer sem bila otekla, in pila jo. Prijela me je neka čudna moč in strašne bolečine sem čutila po vsem životu, tako da sem morala na glas zavpiti. Precej potem me je pa obšel mraz in čutila sem toliko polajšanje, da so mi zginile vse bolečine v persih in tisti ogenj je ponehal. Ko se pomočim vdruživ in pijem, zginil je tudi otok popolnoma. Ko sem se pomočila v tretjič, čutila sem se krepko, kaker še nigdar prej v svojem življenju. Priporočena sem bila v „Cvetju“ ter sem sklenila razglasiti, ako ozdravim, in da bo večja čast božja, še v „Danici“, da bi tudi drugi tako Marijo pomoči prosili ter jo dosegli, kaker jaz. Hvala Bogu! zdrava sem, kaker še nigdar poprej.

Helena Seljan.

Iz Bukovšice (na Kranjskem) 2. junija 1884.

Podpisana je imela hudo bolezen v ustih in gerlu, tako da dalj časa ni mogla ničesar vžiti. Priporoči se prav zaupljivo svetu Antonu s pristavkom, da razgласi očitno v „Cvetju“, ako jo Bog vsliši na svetnikovo priprošnjo. Precej potem se ji je zboljšalo in s hvaležnim srcem izpolnjuje svojo obljubo s tim naznanilom.

M. M.

Iz Braslovč, 6. rožnika 1884.

Moja mati so bili lansko leto hudo bolni in jaz sem jih priporočila svetemu Antonu in, hvala Bogu, ozdraveli so. Letošnje leto pa jih je bolezen zopet hudo potlačila. Bala sem se, da mi jih smert pobere, če ravno so rabili zdravila. Pa več kakor na zdravnikovo pomoč sem upala na božjo. Priporočila sem svojo ljubo mater Mariji Devici, svetemu Jožefu in svetemu Antonu, ako je božja volja, da bi še ozdraveli. In res, hvala večnemu Bogu! zopet so zdravi in veseli v sredi svoje družine.

Terezija,
tretjerednica nazareške skupščine.

Od Žalca v Savinski dolini, 15. junija 1884:

Nekega večera so mojo sestro prav hudo zobje boleli. Vsakoverstna zdravila niso imela najmanjšega vspeha. Le vedno hujše ji je bilo, tako da je od nesterpljivih bolesti na glas kričala. Jaz nje sestra, skoraj nisem upala, da bi ji še katera koli zdravila več pomagati htela, posebno, ker so že od otročjih let premnogokrat strašno zobje boleli. V tej sili se domislil na čudežnega pomočnika sv. Antona Padovanskega, vzamem njegov kip v roke ino ga sestri na obraz pritisnem in čudo! v tem hipu so zginile vse bolečine iz glave. Vse vesele sva obe Boga hvalile za tako naglo pomoč, pa tudi svetega Antona za ljubo zdravje, ki ga je izprosil od Boga.

F. G.
tretjerednica.

Iz Dobernč, 28. rožnika 1884.

Jaz sem bila bolna v želodecu več let. K zdravnikom sera hodila, pa vse ni nič pomagalo; popolnoma sem obupala nad zdravjem. Dolžnosti svojega stanu nisem mogla več opravljati; večkrat na dan sem mogla iti ležati; žalostna sem zdihovala, kaj bom počela reva, ker sem vbožna. Berem pa „Cvetje svetega Frančiška“ leta 1883 in noter veliko čudežev svetega Antona Padovanskega, kako so bili ljudje čudno po njem ozdravljeni. Hvala Bogu, tudi jaz sem veliko zaupanje dobila na sv. Antona; sklenila sem moliti 9 dni po 13 očenašev in češčenasimarij in tudi druge prijateljice sem prosila, da so molile zame. Tudi eno sveto mašo sem dala brati in obljubila, da razglasim v „Cvetju“, če je Božja volja, da ozdravim. In res, hvala Bogu, ne ravno precej po prvi devetdnevnici,

ampak po drugi sem bila veliko bolji in zdaj sem popolnoma zdrava. Cast in hvala bodi Bogu in svetemu Antonu Padovanskemu.

Franciška Zaletel,
šivilja.

Od Sv. Antona v Slov. Goricah, 13. julija 1884.

Neka žena je imela že več let protin v nogah, tako da je komaj v cirkev prišla, dasiravno je celo blizu cirkve doma. Brala je večkrat od mogočnega svetnika sv. Antona Padovanskega, ki je že mnogim bolnikom od ljubega Boga milost na duši in tudi zdravje na telesu izprosil. Lansko leto začne tudi ona častiti tega svetnika s terdnim zaupanjem na Boga, da ji bo ta bolezen vsaj nekoliko polajšana. Postila se je več petkov in opravljala tudi še več drugih pobožnosti na čast svetemu Antonu Padovanskemu. In zdaj že čuti čudežno moč tega mogočnega priprošnjika pri Bogu. Od dne do dne se ji boljšajo noge in povračajo telesne moči, pa tudi v sercu in duši čuti zdaj neko posebno tolažbo itd.

Tudi neki mladenič se zahvaljuje svetemu očeku Francišku Serafinskemu in svetemu Antonu Padovanskemu, ker je na priprošnjo teh dveh mogočnih pomočnikov pri Bogu že dobil veliko zdravja na telesu.

F. H. tretjerednik

Iz Zdob na sp. Štajerskem, 13. julija 1884.

Jaz sem bil bolan, pa sem svetemu Antonu Padovanskemu obljubil, da bom v „Cvetju“ dal razglasiti, ako mi izprosi zdravja pred sedežem božje milosti; tudi sem obljubil za eno sveto mašo dati na čast svetemu Antonu ter opravil devetdnevnicu in hvala Bogu, je že veliko boljši in upam, da bom v kratkem popolnoma zdrav. Častimo toraj, dragi Slovenci, tudi mi svetega Antona in hvalimo Boga, da je nam tako zveste priprošnjike dal, skozi kete-
re naše prošnje vslišuje.

Iz Šenpavla pri Celji, 16. julija 1884.

Znani so mi iz „Cvetja“ brezštevilni čudeži svetega Antona in tudi jaz imam veliko zaupanje do tega svetnika, ker mi je Bog po njegovi priprošnji že dostikrat milost izkazal. Zlasti ko sem videla svojo redovno sestro v neizrečeno velikih dušnih in telesnih nevarnostih in britkosti. Skoraj vsako uro namreč, po dnevi in po noči se je morala sè vso močjo vojskovati zoper razujzdane mladeniče. Sirota je v tem boju skoraj obupala, tako da se mi je

v dno serca smilila. Na svetega Marka dan sem pri oltarju svetega Antona Padovanskega obljubila opravljati devetdnevnicu in v „Cvetju“ razglasiti, ako izprosi moji vbogi sestri mir serca in srečno zmago. In res, že drugi dan je šel v daljnje kraje njen najhujši zalezovavec in tako so se v čudo malih dneh vsi razšli. Hvala in čast bodi svetemu Antonu za njegovo pomoč.

Iz Zabrekev, 25. julija 1884.

Moja sestrična Marijana je bila zelo bolna, tako da pet mesecev ni mogla iz postelje. Bolezen se nikaker ni hotela obrniti, dasiravno smo vse poskušali, kar je bilo mogoče. Ker smo pa v „Cvetju“ toliko brali od velikega čudodelnika sv. Antona, smo se tudi mi do njega obrnili. Devetdnevnicu smo opravili in eno sv. mašo plačali in kmalu se je bolezen obrnila, tako, da imamo upanje, da bo kmalu popolnoma ozdravela. Rada bi se očitno za to vslišanje sv. Antonu zahvalila, zato prosim, da bi to v „Cvetju“ razglasili.

Micka P.

Iz Avč na Goriškem.

27. aprila me je huda merzlica napadla. 6. maja pride še hud kašelj. Tako me je vil, da si nisem mogla nič pomagati. Tri tjedne nisem po noči imela pokoja. Zdravniki so mi veliko zdravil podelili. Hvala Bogu, bolečine so nehale, bila sem štiri dni dobra; ali 19. maja se še hujše povernejo do 23. maja, tako da sem vse upanje zgubila, da bom še ozdravela. Vender sem Boga hvalila za to, kar mi je dal. Spomnim se pa, da me je Marija že večkrat vslišala, če je bilo moji duši v izveličanje. Bil je drugi dan god Marije, pomoči kristijanov. Sklenem opraviti devetdnevnicu Mariji na čast in v „Cvetju“ naznaniti, če mi izprosi zdravje. Drugi dan devetdnevnic je bilo vže boljše. Preljubi kristijani, priporočujmo se Mariji z velikim zaupanjem; ona nam more vse sprostiti pri Bogu za dušo in za telo.

Marija B., tretjerednica.

Iz drugih krajev se še mnogi zahvaljujejo za vslišanje molitve v raznih potrebah, zlasti z Notranjskega M. T. Bogu, Devici Mariji in sv. Antonu, od Sv. Tomaža na Štajerskem M. B. presvetemu Sercu Jezusovemu, z Vidma pri V. Lašičah neki gospodar sv. Antonu, iz Idrije F. Š. Devici Mariji, sv. Jožefu in sv. Antonu. Ostale dopise priobčimo prihodnjič.

Priporočilo.

V pobožno molitev se lepo priporočajo :

č. p. Alexander Roblek, mašnik 1. reda sv. Frančiška, † za sušico 11. malega serpana t. l. v Glajhenberku na Štajerskem — (Blagi rajni se je pred malo leti učil slikarstva na Dunaju, v Benedkah, Florenci in Rimu. Predlanskem je slikal na naši cerkvi v Ljubljani podobi sv. Frančiška in sv. Antona. Oltarnih podob je izdelal ali začel nekoliko za razne cerkve ali kapele. Sploh je bil v vsakem oziru jako delaven in za vse dobro v resnici vnet, zgleden redovnik. Tudi za „Cvetje“ je rad in zlasti poslednji čas tako rekoč z nevkrotljivo pridnostjo pisal. Njegovi so spisi: „Pot na sv. goro Alvernijo“ v 3. letniku, „Brat Janez Montekorvinski“ in „Prilika zv. brata Jakopona Tudertinskega o modri devici“ v 4. letniku, „Smert svete matere popisana od svetega sinu“, „Lakomni oskerbnik“, „Kralj armenski — manjši brat“, „Ljubezen svetega očeta Leona XIII. do gore Alvernije“ in „Marko d' Aviano“ v letošnjem „Cvetju“. Zadnjič smo ga priporočili v molitev ko bolnika — prepozno! ko je „Cvetje“ izešlo, je že počival v hladni zemlji, na pokopališču ptuje, nemške vasi Trautmannsdorf. Naj mu sveti v boljši domovini večna luč!);

rajne tretjerednice skupščine Št. Rupertske: Ana (Uršula) Podlesnik, Marija (Ivana) Zupančič, Neža (Frančiška 5. ran) Miklič, Ana (Nikolaja) Lukek; skupščine goriške: Apolonija (Marija) Pahor; skupščine nazarske: Ana (Terezija) Knez; skupščine kamniške: Uršula (Magdalena) Burger † 1. maja, Jera (Klara) Tiran † 30. maja, Katarina (Frančiška) Zalokar † 19. junija, Neža (Hiacinta) Brešar † 25. julija; skupščine trebelske: Marija (Elizabeta) Piškur † 27. apr., Marija (Elizabeta) Kovač † 26. jun., tretjerednik ravno te skupščine: Mihael (Jožef) Selko † 19. t. l.

Priporočajo se v pobožno molitev tudi neka bolnica Kamenjske fare, neka deklica nevarno na nogi bolna, dve bolni osebi 3. reda goriške skupščine, dve tretjerednici na Štajerskem, neki mož, da bi začel prejemati svete zakramente, neki drugi mož, da bi se spreobernal zlasti glede nagle jeze, neki mladenič za pomoč v dušnih stiskah in ob volitvi stanu, pa tudi za pomoč v neketerih telesnih bolečinah.

